

DECISIO

ECONOMISCHE IMPACT VAKANTIEPARKEN IN DE ELF GEMEENTEN IN HET PROGRAMMA VITALE VAKANTIEPARKEN

EINDRAPPORT, 22 OKTOBER 2024

DECISIO

TITEL

Economische impact vakantieparken in de elf gemeenten in het Programma Vitale Vakantieparken

DATUM

22 oktober 2024

STATUS RAPPORT

Eindrapport

OPDRACHTGEVER

Programma Vitale Vakantieparken

PROJECTTEAM DECISIO

Gerwin van der Meulen

Sibren Vegter

Daley Contelaar

Simone Vos

CONTACTGEGEVENS DECISIO | ECONOMISCH ONDERZOEK EN ADVIES

Valkenburgerstraat 212

1011 ND Amsterdam

T 020 - 67 00 562

E info@decisio.nl

I www.decisio.nl

FOTO'S

De foto's in dit rapport zijn afkomstig van de website van het Programma Vitale Vakantieparken

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Vraagstelling	1
1.3	Programma Vitale Vakantieparken	2
1.4	Geografische afbakening onderzoek	2
1.5	Economische impact en maatschappelijke betekenis	3
1.6	Aanpak van het onderzoek	4
1.7	Leeswijzer	5
2.	Relevante achtergrondsheets	7
2.1	Algemene trends en ontwikkelingen	7
2.2	Vakantieparken Programma Vitale Vakantieparken	9
2.3	Maatschappelijke betekenis vakantieparken	9
3.	Economische impact vakantieparken	12
3.1	Methodiek: berekening van economische impact	12
3.2	Bestedingen van gasten van vakantieparken	14
3.3	Uitgaven van vakantieparkorganisaties	17
4.	Samenvattende conclusies	20
	Bijlage I: overzicht gemeenten Veluwe en VVP	24
	Bijlage II: duiding bestedingsprofielen gasten	25
	Bijlage III: geraadpleegde organisaties	29

1. Inleiding

Het Programma Vitale Vakantieparken is de samenwerking van elf Veluwe gemeenten en de provincie Gelderland en gezamenlijk werken zij aan een meer toekomstbestendig aanbod van vakantieparken op de Veluwe. Economisch onderzoeksbureau Decisio voerde op verzoek van het Programma Vitale Vakantieparken (VVP) een economische impactstudie uit naar de vakantieparken in elf Veluwe gemeenten. In dit hoofdstuk gaan we in op de aanleiding, vraagstelling en de aanpak.

1.1 Aanleiding

Vakantieparken zijn, om uiteenlopende redenen, van groot economisch en maatschappelijk belang. Jaarlijks verblijven veel gasten op een van de vakantieparken op de Veluwe en bezoeken zij de horeca, detailhandel en de vele recreatieve en toeristische voorzieningen in het dorp, de stad en de omliggende regio. De vakantieparkorganisaties doen jaarlijks hun uitgaven voor onder meer (inhuur van) personeel, beheer en onderhoud, exploitatie, etc.

Vanuit het Programma Vitale Vakantieparken bestaat de behoefte om de betekenis van de vakantieparken scherp in beeld te brengen. Niet alleen voor wat betreft de economische impact van de bestedingen van gasten en parkorganisaties, maar ook als het gaat om de maatschappelijke betekenis. Door dit te duiden, is de verwachting dat meer inzicht ontstaat en waarde gehecht wordt aan het belang van vakantieparken.

Dit rapport schetst de economische impact en de maatschappelijke betekenis van vakantieparken in de elf Veluwe gemeenten die samen binnen het Programma Vitale Vakantieparken.

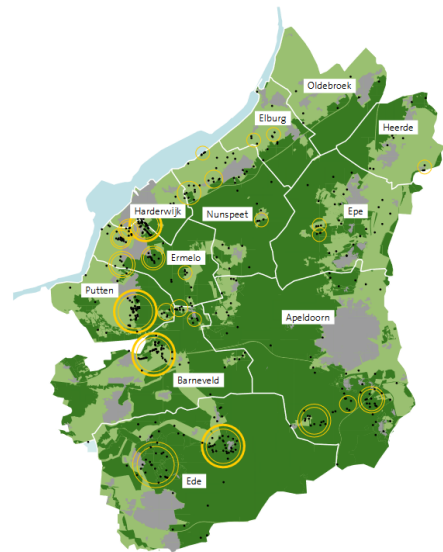
1.2 Vraagstelling

Om tot een duiding van en inzicht in het belang van vakantieparken te komen, staan we in dit onderzoek stil bij de volgende vragen:

1. Wat is de economische impact van de vakantieparken in de elf Veluwe gemeenten die samenwerken binnen het Programma Vitale Vakantieparken?
Wat is de omvang van en het onderscheid in directe en indirecte impact en wie profiteert (waar 'landen' overwegend de economische effecten?)
2. Wat is de (maatschappelijke) bijdrage en betekenis van vakantieparken voor de nabije omgeving?

1.3 Programma Vitale Vakantieparken

Het Programma Vitale Vakantieparken, gestart in 2013, richt zich op versterking en ontwikkeling van de verblijfsrecreatie op de Veluwe. Het programma wordt gedragen door elf Veluwse gemeenten (Apeldoorn, Barneveld, Ede, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Heerde, Nunspeet, Oldebroek en Putten) en de provincie Gelderland. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het recreatief bedrijfsleven op de Veluwe, veiligheidspartners en andere stakeholders. Gezamenlijk pakken ze tal van vraagstukken aan die spelen op en rond de meer dan 500 vakantieparken in het gebied. Het Programma Vitale Vakantieparken concentreert zich op het ontwikkelen en realiseren van instrumenten en initiatieven. Zo ondersteunt het programma gemeenten, ondernemers en andere partijen bij de uitvoering.

1.4 Geografische afbakening onderzoek

De gehele Veluwe bestaat uit 21 gemeenten in de provincie Gelderland. Het gebied van het Programma Vitale Vakantieparken (VVP) beslaat 11 Veluwse gemeenten; oftewel VVP is werkzaam in een deel van de Veluwe (11 van 21 gemeenten). Daar waar het in dit rapport gaat over de Veluwe dan gaat het over het gebied van de 21 gemeenten. Wanneer het gaat over (het werkgebied van) VVP dan is dit expliciet vermeld. Verder, sommige data/ontwikkeling is alleen voorhanden op het niveau van de gehele Veluwe; we nemen daarbij aan dat dit niet afwijkt van het beeld voor de elf gemeenten binnen VVP. In de bijlagen bij dit rapport is een overzicht opgenomen van de 21 Veluwse gemeenten en de 11 gemeenten die samenwerken binnen VVP.

Hoeveel parken zijn meegenomen in de impactstudie?

In de Parkenbank van VVP zijn in totaal 475 vakantieparken opgenomen. Van dit aantal parken zijn in totaal 458 parken in de economische impactberekeningen meegenomen, en zijn 17 parken buiten beschouwing gelaten. Het ging hier grotendeels om groepsaccommodaties. Hiervan konden wij niet inschatten 1) om hoeveel overnachtingen het gaat en 2) wat het gemiddelde bestedingsprofiel is van een gast van een groepsaccommodatie. Verder zijn een scoutingterrein en enkele niet nader te identificeren parken niet meegenomen.

1.5 Economische impact en maatschappelijke betekenis

Wat is economische impact?

Economische impact gaat - simpelweg - over hoeveel geld door personen, organisaties en/of bedrijven is uitgegeven. Dus, in de context van dit onderzoek: het gaat om de bestedingen van de gasten (van de vakantieparken) en de uitgaven van de parkorganisaties. Dit noemen we – in economische termen - de ‘*directe*’ economische impact, effecten of bestedingen.

Directe bestedingen betekenen dat er ook *indirecte* bestedingen zijn (geweest). Want, om iets te (ver)kopen, moet het immers eerst wel geproduceerd zijn. Hiervoor zijn producten en diensten ingekocht, is arbeid verricht etc. Het gaat hier – in de regel – om alle producten en diensten van toeleveranciers in de gehele economie. Directe bestedingen leiden dus tot (of zijn gebaseerd op) indirecte vervolgbestedingen in uiteenlopende economische productie- en dienstenketens. Deze indirecte effecten worden ook wel ‘multipliereffecten’ genoemd.

De economische impact van vakantieparken gaat uiteindelijk om (de optelsom van) de directe en indirecte bestedingen. En, daarbij is het vervolgens interessant om te duiden wie ‘profiteert’ van deze bestedingen? Om dat aan te geven is in dit onderzoek het onderscheid gemaakt naar: de elf gemeenten die samenwerken binnen het Programma Vitale Vakantieparken, de provincie Gelderland (exclusief deze 11 gemeenten) en het gebied buiten Gelderland (dat is de rest van Nederland).

En, wat is maatschappelijke betekenis?

Vakantieparken zijn, bovenal, bedoeld als vakantieverblijf *voor mensen* om te recreëren en om te genieten van hun vrije tijd, rust, gezin, familie, etc. Dit heeft een omvangrijke betekenis waarvan de ‘waarde’ niet of nauwelijks te kwantificeren of uit te drukken is.

Naast de ‘intrinsieke’ waarde of betekenis van vakantieparken, zijn vakantieparken ook van maatschappelijke betekenis *voor hun directe omgeving*. Dat komt – in negatieve zin – soms tot uitdrukking wanneer er sprake is van (bijvoorbeeld) niet-recreatief gebruik van parken (in relatie tot sociale issues die hiermee te maken hebben) of van vraagstukken op het vlak van veiligheid, openbare orde of ondermijning. Daarnaast leveren vakantieparken ook een positieve bijdrage aan de directe omgeving. We zullen daar in dit rapport – illustratief – een aantal voorbeelden van geven.

1.6 Aanpak van het onderzoek

Het onderzoek is uitgevoerd op basis van deskresearch van uiteenlopende bronnen, interviews met vakantieparken, analyse van de Parkenbank van VVP en economische impactberekeningen op basis van actuele data en ervaringscijfers. In het onderzoek is getracht een representatief beeld te geven van de economische impact van vakantieparken; hiervoor zijn uiteenlopende bronnen geraadpleegd om een zo waarheidsgetrouw en representatief beeld te schetsen.

Deskresearch: inzicht in ervaringscijfers

Er zijn voor deze studie meerdere inhoudelijke onderzoeken op het vlak van recreatie en toerisme geraadpleegd over vergelijkbare gastenprofielen en om betrouwbare ervaringscijfers te achterhalen over bestedingen (toeristische en vaste gasten), aantal bedden per verblijfseenheid en bezettingsgraden. Geraadpleegde bronnen betreffen onder meer:

- CBS, Trendrapport toerisme, recreatie en vrije tijd, 2019
- CBS, kerncijfers via Statline over logiesaccommodaties; gasten, overnachtingen, bezettingsgraad, 2024
- Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd, Verblijfsrecreatie op de Veluwe, 2015
- Provincie Zuid-Holland, Marktverkenning verblijfstoerisme provincie Zuid-Holland, 2018
- Bron: Vrijetijdshuis (2013): <https://assets.citynavigator.nl/kuma-visitbrabant/uploads/media/565857701c7b7/factsheet-verblijfstoerisme.pdf>
- Kenniscentrum Kusttoerisme, Vaste gasten in Zeeland 2022, 2022
- CELTH, Toekomst van de vaste gast, 2015
- Dynamic Concepts Consultancy Eindhoven, Regio West-Brabant meting 2016, 2016
- NRIT Media, Toerisme in Cijfers, 2011
- Diverse andere bronnen van: NHTV Internationaal Hoger Onderwijs Breda (2016), Sweco (2023), provincie Drenthe (2018), Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd (2020) en Visit Veluwe (2017).

Een overzicht van de ervaringscijfers die in dit onderzoek zijn gebruikt is opgenomen in de bijlagen van dit rapport.

Parkenbank: inzicht in aanbod aan vakantieparken

Het Programma Vitale Vakantieparken beschikt over de 'Parkenbank', een database met gegevens over vakantieparken in de elf gemeenten die binnen het programma samenwerken. Deze Parkenbank is door ons als uitgangspunt genomen voor het inzicht in het aanbod van vakantieparken. De Parkenbank bevat (per park) onder meer gegevens over type park, wijze van exploitatie, aantal eenheden en

voorzieningen. Daar waar in de Parkenbank gegevens ontbraken, zijn deze door ons aangevuld (op basis van informatie over vakantieparken op internet) om essentiële impactberekeningen uit te kunnen voeren.

Interviews met vakantieparken

Verder is in gesprekken met tien vakantieparken op de Veluwe een beeld gevormd over onder meer type gasten, uitgaven van vakantieparkorganisaties en de relatie met de directe omgeving (maatschappelijke betekenis). Vakantieparken hadden vanwege de drukte soms geen tijd om deel te nemen aan een interview, en sommige parken gaven aan geen interesse te hebben of om andere redenen niet mee te willen werken. Desondanks hebben we ervoor gezorgd dat de geïnterviewde parken een goede afspiegeling zijn van de diversiteit aan vakantieparken. Bovendien heeft de diepgang van deze gesprekken waardevolle inzichten opgeleverd die bijdragen aan een goed begrip van de sector.

Economische impactberekeningen

Op basis van de verzamelde gegevens is door Decisio een economisch impactmodel opgezet waarmee we berekeningen hebben gemaakt van de economische effecten. Hiervoor gebruikten we ook een economisch input-outputmodel dat, op basis van regionaal-economische kerncijfers, kwantitatief inzicht biedt in kengetallen voor de indirecte economische effecten.

1.7 Leeswijzer

In dit rapport stellen we verder het volgende aan de orde:

- Hoofdstuk 2: in dit hoofdstuk geven we de relevante achtergronddata waarbij we onder meer de vakantieparken nader toelichten en een beeld geven van de maatschappelijke betekenis.
- Hoofdstuk 3: in dit hoofdstuk gaan we in op de economische impact van de vakantieparken.
- Hoofdstuk 4: dit hoofdstuk bevat een overzicht van de belangrijkste uitkomsten.

DECISIO

2. Relevante achtergrondsheets

De afgelopen 10 jaar is het aantal verblijfsgasten en overnachtingen op de Veluwe gestegen. In de elf gemeenten die samenwerken binnen het Programma Vitale Vakantieparken bevinden zich bijna 500 vakantieparken. In dit hoofdstuk gaan we in op enkele algemene trends en ontwikkelingen. We schetsen kort het aanbod aan vakantieparken op de Veluwe en geven we – ter illustratie – enkele voorbeelden van de maatschappelijke betekenis van vakantieparken. NB: daar waar het gaat over de Veluwe betreft dat 21 Gelderse gemeenten; wanneer het gaat om (het werkgebied van het) Programma Vitale Vakantieparken dan is dat expliciet vermeld (zie ook het inleidende hoofdstuk over ‘geografische afbakening onderzoek’).

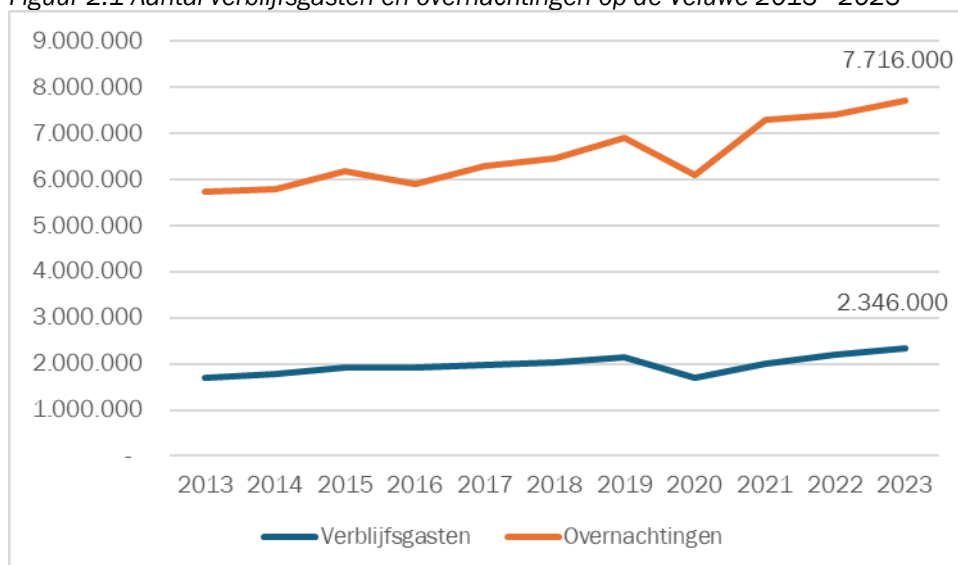
2.1 Algemene trends en ontwikkelingen

Ruim 7,7 miljoen overnachtingen in de Veluwe door ruim 2,3 miljoen verblijfsgasten

De Veluwe staat bekend om zijn uitgestrekte bossen, heidevelden en zandvlakten. Ideaal voor mensen die willen genieten van wandelingen of fietstochten door de natuur. Het is dan ook geen verrassing dat vakantieparken op de Veluwe hierdoor in volle trek bij toeristen.

In 2023 waren er ruim 7,7 miljoen overnachtingen op de Veluwe door ruim 2,3 miljoen verblijfsgasten. Het aantal verblijfsgasten en overnachtingen is in de afgelopen 10 jaar toegenomen (uitgezonderd van de Corona-dip in 2020).

Figuur 2.1 Aantal verblijfsgasten en overnachtingen op de Veluwe 2013 - 2023

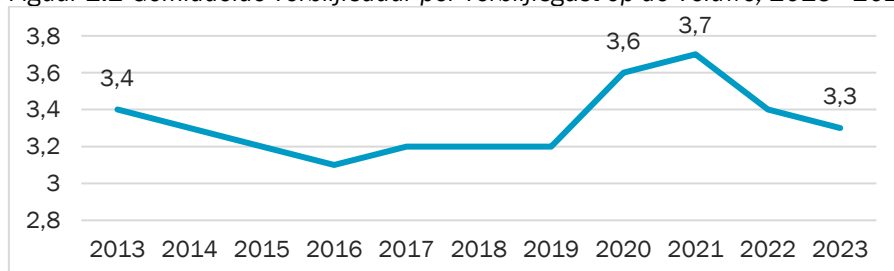

Bron: Visit Veluwe (2024)

Gemiddelde verblijfsduur ligt op 3,3 nachten per verblijfs gast

In de jaren voor Corona lag het aantal nachten per verblijfs gast redelijk stabiel tussen de 3 en 3,5 nacht per gast. Tijdens Corona is het aantal gestegen naar 3,7, maar sinds 2022 is dit aantal weer gedaald naar het gemiddelde van voor Corona. In 2023 lag het gemiddeld aantal nachten per verblijfs gast op 3,3.

Figuur 2.2 Gemiddelde verblijfsduur per verblijfs gast op de Veluwe, 2013 - 2023

Bron: Visit Veluwe (2024)

86% van de verblijfs gasten op de Veluwe komt uit Nederland

De meeste verblijfs gasten op de Veluwe zijn afkomstig uit Nederland. In 2023 was 86% van het totaal aantal gasten Nederlands en 14% kwam uit het buitenland. Kijkend naar de binnenlandse toeristen komt het grootste deel vanuit de Randstad. De belangrijkste herkomstprovincies zijn Zuid-Holland en Noord-Holland. De buitenlandse toeristen komen uit Duitsland, België en de rest van Europa¹.

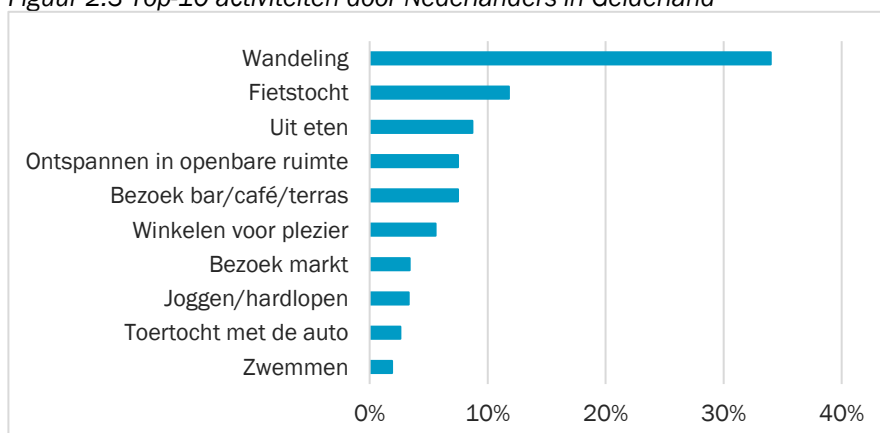
Nederlanders in Gelderland zijn vooral aan het wandelen en fietsen

Op de Veluwe maken toeristen veel dagbezoeken en uitstapjes. Als we kijken naar de activiteiten van Nederlanders in Gelderland, zien we dat mensen vooral wandelen. Daarnaast fietsen ze veel, gaan ze uit eten en bezoeken ze bars, cafés en terrassen².

¹ Bron: Visit Veluwe (2024)

² Bron: Nederlands Vrijtijdsonderzoek 2022/2023

Figuur 2.3 Top-10 activiteiten door Nederlanders in Gelderland

Bron: Nederlands Vrijetijdsonderzoek 2022/2023

2.2 Vakantieparken Programma Vitale Vakantieparken

In de elf gemeenten die deelnemen aan het Programma Vitale Vakantieparken zijn bijna 500 vakantieparken te vinden. Het aantal verblijfseenheden (het gaat dan vooral bijvoorbeeld om kampeerplaats, bungalow, chalet of stacaravan) bedraagt (naar schatting) bijna 40.000.

Er is een grote verscheidenheid in het aanbod gelet op het type en omvang van vakantieparken. Er zijn veel gemengde parken; met bijvoorbeeld een divers aanbod aan kampeerplaatsen, chalets en bungalows. En, er zijn bijvoorbeeld ook tientallen omvangrijke parken met 400 of meer verblijfseenheden. Het omvangrijkste binnen het werkgebied van VVP biedt bijna 1.000 verblijfseenheden. Daarentegen zijn er vele meer bescheiden vakantieparken met soms enkele of een tiental plaatsen/eenheden. Verder is ook gelet op 'type parken' sprake van een zeer divers aanbod. Dan gaat het bijvoorbeeld om: boerderijcampings, bosparken, buitenplaatsen, bungalowparken, camperplaatsen, campings, caravanparken, chaletparken, natuurcampings, recreatieparken, groepsaccommodaties of meerdere mengvormen hiervan³.

2.3 Maatschappelijke betekenis vakantieparken

Vakantieparken dragen niet alleen bij aan de economie en recreatie; ze hebben ook een bredere maatschappelijke betekenis waarmee parken bijdragen aan welzijn en vitaliteit van de omgeving. Verschillende vakantieparken op de Veluwe ondersteunen actief lokale gemeenschapsinitiatieven, helpen kwetsbare groepen in

³ Bron: Parkenbank VVP (2024)

de samenleving en verhogen de leefbaarheid door het voorzieningsniveau te verbeteren; we schetsen hiervan enkele voorbeelden.

Bijdrage aan lokale gemeenschapsinitiatieven

Er zijn vakantieparken op de Veluwe betrokken bij bijvoorbeeld sportieve evenementen. Zo ondersteunt een park in de gemeente Ermelo (250 eenheden) sportclubs en evenementen, zoals trailruns en paardenevenementen. Een ander park in de gemeente Epe (220 eenheden) helpt de Avondvierdaagse door de route over het parkterrein te laten lopen en gratis ijs uit te delen aan de deelnemers. In Nunspeet sponsort een park (150 eenheden) lokale wandelevenementen en wielerroutes met zowel financiële als materiële steun.

Daarnaast zijn er ook vakantieparken die de culturele sector op de Veluwe ondersteunen. Zo ondersteunt het park in de gemeente Epe (220 eenheden) de lokale stichting 'Vaassen Museum' met financiële middelen voor exposities over de geschiedenis van Vaassen en omgeving. In Nunspeet steunt een ander park (150 eenheden) 'Nunspeet Uit de Kunst', een organisatie die culturele activiteiten organiseert.

Ondersteuning aan kwetsbare groepen met sociale initiatieven

Daarnaast zijn er vakantieparken op de Veluwe die zich bijvoorbeeld inzetten voor mensen met gezondheidsproblemen. Zo biedt een park in de gemeente Putten (86 eenheden) werkervaringsplekken aan mensen die herstellen van een burn-out. Dit draagt bij aan re-integratie en biedt hen de kans om in een ondersteunende omgeving weer werkervaring op te doen. Een ander park in de gemeente Epe (750

eenheden) ondersteunt gezinnen van 'Stichting Gaandeweg' door gratis korte vakanties aan te bieden.

Daarnaast zijn er ook vakantieparken die kwetsbare groepen helpen met een tijdelijk vakantieverblijf. Zo biedt een park in de gemeente Nunspeet (150 eenheden) gratis verblijven aan gezinnen met financiële moeilijkheden of voor vluchtelingen uit Oekraïne. Het eerder genoemde park in de gemeente Epe (750 eenheden) werkt samen met plaatselijke kerken om gratis vakanties aan te bieden aan gezinnen, waarbij het park bungalows met korting beschikbaar stelt.

Verder zijn er vakantieparken die hun betrokkenheid tonen bij sociale zorg door specifieke initiatieven te organiseren. Het park in de gemeente Epe (750 eenheden) organiseert bijvoorbeeld een midweek voor eenzame ouderen met financiële problemen. Een ander park in dezelfde gemeente (220 eenheden) biedt de jeugdafdeling van Stichting Vaassen Museum de mogelijkheid om gratis te overnachten.

Verbetering leefbaarheid en het voorzieningenniveau

Vakantieparken vergroten het voorzieningsniveau voor zowel inwoners als bezoekers in de omgeving⁴. De aanwezigheid van parken trekt extra bezoekers aan, wat resulteert in hogere bestedingen. Dit vergroot het economische draagvlak voor lokale winkels en andere voorzieningen. Hierdoor zijn er meer voorzieningen (supermarkten, restaurants, etc.) en ontstaat een breder en meer divers aanbod van voorzieningen, waar ook de lokale bevolking van profiteert.

⁴ Ecorys (2010): *Economische effecten campings Giethoorn*

3. Economische impact vakantieparken

In dit hoofdstuk schetsen we de economische impact van vakantieparken.

Economische impact gaat over de directe bestedingen en uitgaven van gasten van vakantieparken en van vakantieparkorganisaties. En, het gaat over de indirecte bestedingen die zijn opgetreden als gevolg van de directe bestedingen. In totaal zijn 458 parken in de economische impactberekeningen meegenomen.

Wanneer er in dit hoofdstuk sprake is van ‘vakantieparken’, bedoelen we daar de vakantieparken mee die gelegen zijn in de elf Veluwe gemeenten die samenwerken binnen bij het Programma Vitale Vakantieparken.

3.1 Methodiek: berekening van economische impact

Om de economische impact van vakantieparken in kaart te brengen is een aantal methodologische stappen gezet, namelijk het krijgen van inzicht in:

- type gasten en bestedingsprofielen
- aantal bedden per verblijfseenheid
- gemiddelde bezettingsgraad
- aantal vakantieparken en verblijfseenheden
- uitgaven van vakantieparkorganisaties

Type gasten en bestedingsprofielen

Op basis van deskresearch is bepaald welke type(n) gasten we verwachten op vakantieparken en wat hun gemiddelde bestedingsprofiel is. Om hier een goed en onderbouwd inzicht in te krijgen, zijn meerdere bestaande bronnen geraadpleegd. Per bron/onderzoek is bekeken welk type gasten en bestedingsprofielen te achterhalen is. Daar - waar nodig - zijn bestedingsbedragen geïndexeerd voor prijspeil 2024. Zie bijlage II voor alle onderliggende cijfers en details.

Aantal bedden per verblijfseenheid

Er zijn (tot nu toe) geen bronnen waar het werkelijk aantal bedden per verblijfseenheid (of park) te achterhalen is. Daarom zijn meerdere publicaties geraadpleegd om een goede inschatting te maken. Daarbij is een onderscheid gemaakt naar type(n) gasten. Zie bijlage II voor alle onderliggende cijfers en details.

Gemiddelde bezettingsgraad

Er zijn geen gegevens bekend over de werkelijke bezettingsgraad per vakantiepark. We hebben hiervoor daarom meerdere bronnen onderzocht om een inschatting te

maken van de gemiddelde bezettingsgraad. Daarbij is een onderscheid gemaakt naar type(n) gasten. Zie bijlage II voor alle onderliggende cijfers en details.

Aantal vakantieparken en verblijfseenheden

In de Parkenbank van VVP zijn in totaal 475 vakantieparken opgenomen. Van dit aantal parken zijn in totaal 458 parken in de economische impactberekeningen meegenomen, en zijn 17 parken buiten beschouwing gelaten. Het ging hier grotendeels om groepsaccommodaties. Hiervan konden wij niet inschatten 1) om hoeveel overnachtingen het gaat en 2) wat het gemiddelde bestedingsprofiel is van een gast van een groepsaccommodatie. Verder zijn een scoutingterrein en enkele niet nader te identificeren parken niet meegenomen. Per vakantiepark is het aantal verblijfseenheden uit de Parkenbank overgenomen (of, als dit onbekend was, door Decisio aangevuld op basis van websites van vakantieparken).

Uitgaven van vakantieparkorganisaties

We hebben (in gesprekken) bij vakantieparkorganisaties opgehaald wat hun uitgaven zijn. Door dit bij meerdere parken op te halen, hebben we gemiddelde uitgaven per vakantieparken kunnen inschatten. Daarbij is een onderscheid gemaakt naar diverse operationele kosten, zoals: gas, water en elektriciteit, onderhoud en huisvesting, personeel, inkoop goederen en overige kosten.

Berekening van effecten

De berekening van *directe* effecten (oftewel de besteding van gasten en de uitgaven van vakantieparkorganisaties) zijn door Decisio uitgevoerd op basis van alle voorgaande kerncijfers of aannames.

De *indirecte effecten* en *werkgelegenheidseffecten* zijn berekend met een door Decisio ontwikkeld regionaal-economisch input-output model. Dit model is gebaseerd op de Regionale Rekeningen van het CBS. In deze Regionale Rekeningen is data opgenomen over (onder meer) de productie en het intermediaire verbruik binnen en tussen regio's in Nederland (COROP-gebieden) voor 21 bedrijfsklassen (de zogenaamde 'SBI-indeling' van het CBS). In het input-output model zijn hiermee door Decisio de onderlinge, regionaal-economische relaties berekend (multipliers) voor het COROP-gebied Veluwe.

Betrouwbaarheid van de uitkomsten

Decisio voerde uiteenlopend bronnenonderzoek uit om, op basis van ervaringscijfers elders, tot zo betrouwbaar mogelijke uitkomsten te komen. De uitkomsten van onderhavige studies zijn deels gebaseerd op werkelijke/actuele gegevens (bijvoorbeeld over aantal parken of verblijfseenheden) en deels op de best mogelijke inschattingen omdat werkelijke gegevens (op detailniveau) niet

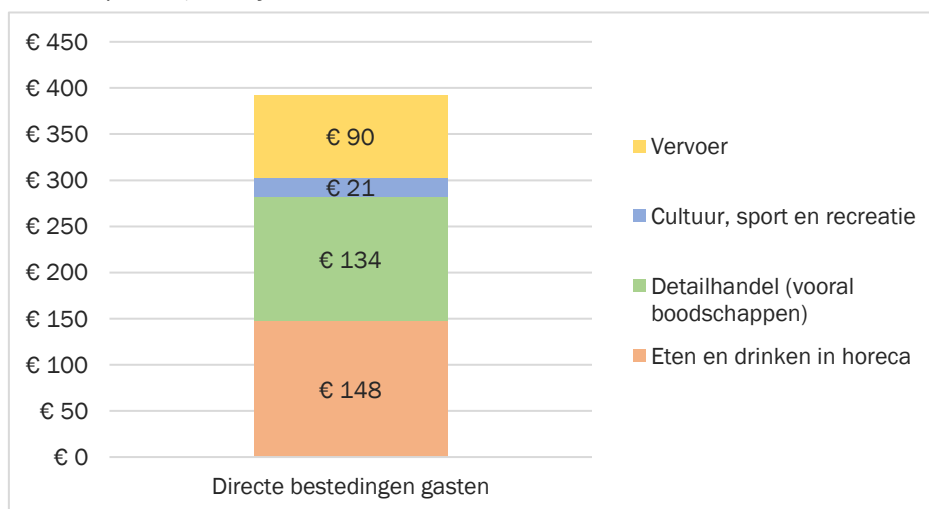
openbaar beschikbaar zijn (bijvoorbeeld het aantal bedden per park of de bezettingsgraad per park). Voor de bestedingen per type(n) gast zijn meerdere, vergelijkbare onderzoeken gebruikt om tot een onderbouwd gemiddelde te komen.

3.2 Bestedingen van gasten van vakantieparken

Directe bestedingen van gasten van vakantieparken: 393 miljoen euro per jaar

De gasten van vakantieparken besteden naar schatting jaarlijks 393 miljoen euro. Deze bestedingen zijn voornamelijk binnen de horeca (148 miljoen euro; 38%) en de detailhandel (134 miljoen euro; 34%). Onder detailhandel vallen bijvoorbeeld de boodschappen bij de supermarkt.

Figuur 3.1 Directe (jaarlijkse) bestedingen van gasten van vakantieparken in de elf Veluwe gemeenten die samenwerken binnen het Programma Vitale Vakantieparken, in miljoenen euro's

Bron: modelberekeningen Decisio (2024), op basis van deskresearch (zie paragraaf 3.1) en de Parkenbank van het Programma Vitale Vakantieparken

Is er ook zicht op directe bestedingen door gasten per gemeente?

Bestedingen van gasten van vakantieparken beperken zich uiteraard niet alleen tot de directe omgeving van het vakantiepark (of tot de gemeente waar het vakantiepark gevestigd is); waar gasten hun geld uitgeven is afhankelijk van het aanbod (van bijvoorbeeld horeca of detailhandel) en van wat gasten vervolgens gedurende hun verblijf allemaal doen. Desalniettemin is, indicatief, wel aan te geven wat de directe bestedingen van vakantieparkgasten per gemeente zijn (als we uitgaan van een gelijkmatig aanbod (van voorzieningen) en gedrag van gasten van vakantieparken). Wanneer we de directe bestedingen van vakantieparkgasten uitsplitsen per gemeente, dan gaat het jaarlijks per gemeente om:

- Gemeente Ede: 103 miljoen euro
- Gemeente Apeldoorn: 73 miljoen euro
- Gemeente Ermelo: 60 miljoen euro
- Gemeente Barneveld: 46 miljoen euro
- Gemeente Putten: 39 miljoen euro
- Gemeente Epe: 27 miljoen euro
- Gemeente Nunspeet: 19 miljoen euro
- Gemeente Heerde: 9 miljoen euro
- Gemeente Oldebroek 8 miljoen euro
- Gemeente Harderwijk: 6 miljoen euro
- Gemeente Elburg: 4 miljoen euro

De directe bestedingen van vakantiegasten leiden tot bijna 3.100 banen; of omgerekend naar fte circa 2.200 voltijdsbanen.

Tabel 3.1 Directe werkgelegenheid als gevolg van de bestedingen van gasten van vakantieparken, in aantal fte en banen

	Aantal fte	Aantal banen
Gasten vakantieparken	2.170	3.070

Bron: modelberekeningen Decisio (2024), op basis van deskresearch (zie paragraaf 3.1) en de Parkenbank van het Programma Vitale Vakantieparken

Indirecte bestedingen als gevolg van de (directe) bestedingen van gasten van vakantieparken: 189 miljoen euro per jaar

De directe bestedingen door gasten leiden jaarlijks in totaal nog eens tot 189 miljoen euro aan indirecte bestedingen (bij indirecte bestedingen gaat het om alle toe(ge)leverende goederen en diensten die de directe bestedingen mogelijk hebben gemaakt).

Het merendeel van de indirecte bestedingen vindt plaats in de elf gemeenten; dat gaat dus om de doorwerking in de economie naar lokale bedrijven. Het gaat daarbij jaarlijks om ongeveer 129 miljoen euro. Daarnaast vinden deze indirecte bestedingen ook plaats in de rest van Gelderland (22 miljoen euro) en daarbij (38 miljoen euro)⁵.

⁵ De economische doorwerking van de directe bestedingen van gasten van vakantieparken is gebaseerd op regionaal-economische relaties tussen bedrijven. Deze zijn door Decisio afgeleid uit de Regionale Rekeningen van het CBS waarin werkelijke gegevens zijn opgenomen over wat bedrijven (regionaal) aan elkaar uitbesteden en bij elkaar inkopen. Deze regionaal-economische inzichten zijn beschikbaar op COROP-niveau (waaronder Veluwe) en voor 21 bedrijfsklassen.

Tabel 3.2 Indirecte bestedingen als gevolg van de bestedingen van gasten van de vakantieparken, in miljoenen euro's

	11 gemeenten	Gelderland	Elders	Totaal
Gasten vakantieparken	€ 129	€ 22	€ 38	€ 189

Bron: modelberekeningen Decisio (2024), op basis van deskresearch (zie paragraaf 3.1) en de Parkenbank van het Programma Vitale Vakantieparken

De indirecte werkgelegenheid door inkoop/inhuur bij de toeleverende sectoren bedraagt, in termen van werkgelegenheid, circa 1.005 banen (ongeveer 800 fte). Bijna driekwart van de indirecte werkgelegenheid bevindt zich binnen de elf gemeenten.

Tabel 3.3 Indirecte werkgelegenheid als gevolg van de bestedingen van gasten van vakantieparken, in aantal fte en banen

	Elf gemeenten		Gelderland		Elders		Totaal	
	fte	banen	fte	banen	fte	banen	fte	banen
Gasten vak. parken	580	735	70	85	150	185	800	1.005

Bron: modelberekeningen Decisio (2024), op basis van deskresearch (zie paragraaf 3.1) en de Parkenbank van het Programma Vitale Vakantieparken

Totaal economische effecten van de gasten van vakantieparken: 582 miljoen euro per jaar

Op nationaal niveau is het totale jaarlijkse bestedingseffect van de gasten van de vakantieparken in de elf gemeenten 582 miljoen euro. Het overgrote deel van deze bestedingen vindt plaats binnen deze elf gemeenten; het gaat daarbij jaarlijks om 522 miljoen euro (bijna 90%).

De bestedingen van de gasten van vakantieparken in de elf gemeenten leiden in totaal tot bijna 4.100 banen (bijna 3.000 fte) op nationaal niveau; waarvan 3.805 banen (of 2.750 fte) in de elf samenwerkende gemeenten van het Programma VVP.

Tabel 3.4 Totale economische effecten (directe + indirecte bestedingen) van gasten van vakantieparken in bestedingen (miljoenen euro's) en werkgelegenheid (fte en banen)

	11 gem.	Gelderland	Elders	Totaal	fte	banen
Gasten vakantieparken	€ 522	€ 22	€ 38	€ 582	2.970	4.075

Bron: modelberekeningen Decisio (2024), op basis van deskresearch (zie paragraaf 3.1) en de Parkenbank van het Programma Vitale Vakantieparken en gesprekken met vakantieparken. Elders is buiten de provincie Gelderland

3.3 Uitgaven van vakantieparkorganisaties

Directe uitgaven door vakantieparkorganisaties bedragen 116 miljoen euro per jaar

De vakantieparkorganisaties in de elf gemeenten geven jaarlijks ongeveer 116 miljoen euro uit.

Van deze uitgaven wordt iets meer dan de helft binnen deze elf gemeenten gedaan, namelijk 66 miljoen euro. Een aanzienlijk deel van de overige uitgaven (31%) komt terecht buiten de provincie Gelderland. Dit komt onder andere doordat energiekosten een omvangrijk aandeel vormen van de totale kosten van vakantieparkorganisaties; veel energieleveranciers zijn buiten de provincie Gelderland gevestigd.

Tabel 3.5 Directe uitgaven van vakantieparkorganisaties in miljoenen euro's

	11 gemeenten	Gelderland	Elders	Totaal
Vakantieparkorganisaties	€ 66	€ 14	€ 36	€ 116

Bron: modelberekeningen Decisio (2024), gesprekken met vakantieparken en de Parkenbank van het Programma Vitale Vakantieparken. Elders is buiten de provincie Gelderland

Is er ook zicht op directe uitgaven van vakantieparkorganisaties per gemeente?

Net zoals geldt voor de bestedingen van de gasten van de vakantieparken, geldt ook voor de uitgaven van vakantieparkorganisaties dat die zich niet alleen beperken tot de gemeente waarin de parken gevestigd zijn; zij doen hun uitgaven in een omvangrijker gebied. Maar, als we veronderstellen dat dit tussen de Veluwe gemeenten 'over en weer' per saldo gelijk is dan gaan de directe uitgaven per vakantieparkorganisatie per gemeente om circa:

- Gemeente Ede: 34 miljoen euro
- Gemeente Apeldoorn: 25 miljoen euro
- Gemeente Ermelo: 12 miljoen euro
- Gemeente Epe: 11 miljoen euro
- Gemeente Barneveld: 10 miljoen euro
- Gemeente Putten: 8 miljoen euro
- Gemeente Nunspeet: 8 miljoen euro
- Gemeente Heerde: 4 miljoen euro
- Gemeente Elburg: 3 miljoen euro
- Gemeente Oldebroek: 2 miljoen euro
- Gemeente Harderwijk: 1 miljoen euro

De uitgaven van vakantieparkorganisaties in de elf gemeenten leiden in totaal tot 870 banen (ongeveer 675 fte). Vooral de omvangrijkere vakantieparkorganisaties

dragen relatief veel bij aan de werkgelegenheid, terwijl sommige kleine parken geen personeel in dienst hebben. Het merendeel van de werknemers woont in de Veluwe zelf; slechts een beperkt deel komt van buiten de regio.

Tabel 3.6 Directe werkgelegenheid als gevolg van de uitgaven van de vakantieparkorganisaties, in aantal fte en banen

	Aantal fte	Aantal banen
Vakantieparkorganisaties	675	870

Bron: modelberekeningen Decisio (2024), op basis van gesprekken met vakantieparken en de Parkenbank van het Programma Vitale Vakantieparken

Indirecte effecten als gevolg van de uitgaven van vakantieparkorganisaties bedragen 59 miljoen euro per jaar

De totale indirecte effecten die optreden door de uitgaven van de vakantieparkorganisaties in de elf gemeenten bedragen circa 59 miljoen euro per jaar. Het merendeel hiervan vindt plaats buiten de elf gemeenten, namelijk circa 39 miljoen euro (64%).

Binnen de elf gemeenten zijn de indirecte effecten van de uitgaven van de vakantieparkorganisaties ongeveer 20 miljoen euro (36%).

Tabel 3.7 Indirecte uitgaven van vakantieparkorganisaties, in miljoenen euro's

	11 gem.	Gelderland	Elders	Totaal
Vakantieparkorganisaties	€ 20	€ 9	€ 30	€ 59

Bron: modelberekeningen Decisio (2024), op basis van deskresearch en gesprekken met vakantieparken. Elders is buiten de provincie Gelderland

De indirecte werkgelegenheid, bij de toeleverende sectoren, bedraagt, in termen van werkgelegenheid, 320 banen (ongeveer 255 fte).

Tabel 3.8 Indirecte werkgelegenheid (in aantal fte en banen) van vakantieparkorganisaties

	11 gem.		Gelderland		Elders		Totaal	
	fte	banen	fte	banen	fte	banen	fte	banen
Vakantieparkorganisaties	100	130	40	50	115	140	255	320

Bron: modelberekeningen Decisio (2024), op basis van deskresearch en gesprekken met vakantieparken. Elders is buiten de provincie Gelderland

De totale economische effecten door de uitgaven van de vakantieparkorganisaties bedraagt 174 miljoen euro per jaar

De vakantieparkorganisaties binnen de elf Veluwe gemeenten zijn in totaal jaarlijks goed voor ongeveer 174 miljoen euro aan uitgaven op nationaal niveau. Bijna de helft hiervan vindt plaats binnen de elf gemeenten en 13 procent in de provincie Gelderland. De uitgaven van vakantieparkorganisaties leiden in totaal tot ongeveer 1.190 banen (930 fte).

Tabel 3.9 Totale economische effecten (directe + indirecte bestedingen) van vakantieparkorganisaties, in uitgaven (miljoenen euro's) en werkgelegenheid (fte en banen)

	11 gem.	Gelderland	Elders	Totaal	fte	banen
Vakantieparkorganisaties	€ 86	€ 23	€ 66	€ 174	930	1.190

Bron: modelberekeningen Decisio (2024), op basis van deskresearch en gesprekken met vakantieparken. Elders is buiten de provincie Gelderland

4. Samenvattende conclusies

Vakantieparken zijn, om uiteenlopende redenen, van groot economisch en maatschappelijk belang. Jaarlijks verblijven er vele gasten op een van de vakantieparken op de Veluwe en zij besteden hun geld in de horeca, detailhandel en de vele recreatieve en toeristische voorzieningen die in de elf samenwerkende gemeenten van het Programma Vitale Vakantieparken, op de Veluwe en in Gelderland te vinden zijn. De vakantieparkorganisaties zelf zijn economisch eveneens van belang; zij doen jaarlijks hun uitgaven voor personeel (vast en tijdelijk), beheer en onderhoud, exploitatie, etc.

Economisch onderzoeksbureau Decisio voerde op verzoek van het Programma Vitale Vakantieparken een economische impactstudie uit naar de vakantieparken in elf gemeenten die samenwerken binnen het Programma Vitale vakantieparken.

Programma Vitale Vakantieparken

Het Programma Vitale Vakantieparken, gestart in 2013, richt zich op versterking en ontwikkeling van de verblijfsrecreatie op de Veluwe. Het programma wordt gedragen door elf Veluwe gemeenten (Apeldoorn, Barneveld, Ede, Elburg, Epe, Ermelo, Harderwijk, Heerde, Nunspeet, Oldebroek en Putten) en de provincie Gelderland. Dit gebeurt in nauwe samenwerking met het recreatief bedrijfsleven op de Veluwe, veiligheidspartners en andere stakeholders. Gezamenlijk pakken ze tal van vraagstukken aan die spelen op en rond de meer dan 500 vakantieparken in het gebied. Het Programma Vitale Vakantieparken concentreert zich op het ontwikkelen en realiseren van instrumenten en initiatieven. Zo ondersteunt het programma gemeenten, ondernemers en andere partijen bij de uitvoering.

In dit onderzoek stond de economische impact centraal van de vakantieparken in de elf Veluwe gemeenten die samenwerken binnen het Programma Vitale Vakantieparken. De economische impact treedt vooral op door de bestedingen van de gasten van de vakantieparken en de uitgaven van de vakantieparkorganisaties⁶.

Tevens is gekeken naar de vraag naar 'wie profiteert'; oftewel waar 'landen' overwegend de economische effecten? En, tot slot, wat is de (maatschappelijke) bijdrage en betekenis van vakantieparken voor de nabije omgeving?

⁶ Jaarlijks investeren meerdere vakantieparken in nieuwbouw en/of grootschalige vervanging. Dergelijke vervangings- of nieuwbouwinvesteringen zijn vaak omvangrijk en hebben een belangrijke, tijdelijke economische impact als gevolg van (vooral) bouw en toeleveranciers. De tijdelijke economische impact als gevolg van nieuwbouw en/of vervanging is in dit onderzoek niet meegenomen, maar is uiteraard wel van belang

Even vooraf: wat bedoelen we precies met 'economische impact'?

Economische impact gaat - simpelweg - over hoeveel gasten van vakantieparken besteden en wat de uitgaven zijn van vakantieparkorganisaties. Dit noemen we de 'directe' economische impact, effecten of bestedingen. Directe bestedingen betekenen dat er ook *indirecte* bestedingen zijn (geweest). Want, om iets te (ver)kopen, moet het immers eerst wel geproduceerd zijn en daarmee werken directe bestedingen *indirect* door in de hele economie. De optelsom van alle directe en indirecte bestedingen en uitgaven bepalen de jaarlijkse economische impact.

Totale economische impact vakantieparken: 756 miljoen euro per jaar⁷

De vakantieparken in de elf gemeenten hebben jaarlijks een omvangrijke economische impact; de totale (directe en indirecte) economische effecten van deze vakantieparken bedragen zo'n 756 miljoen euro per jaar. Dit is de impact op de economie in de elf gemeenten, de Gelderlandse en Nederlandse economie.

Is 756 miljoen euro per jaar veel of weinig?

756 miljoen euro aan directe en indirecte bestedingen per jaar laat zich niet eenvoudig duiden; want, is dat nu veel of weinig? Mogelijk dat een aantal referentiebedragen ter vergelijking hierbij kunnen helpen, bijvoorbeeld:

- **Begroting 2024 gemeente Apeldoorn:** de begroting van de gemeente Apeldoorn (het gaat om dan om het totaal van alle inkomsten of alle uitgaven) in 2024 bedraagt 744 miljoen euro.
- **Begroting 2024 provincie Gelderland:** de begroting van de provincie Gelderland in 2024 bedraagt circa 900 miljoen euro.
- **Rijksmuseum:** in 2023 was de omzet van het Rijksmuseum 83,9 miljoen euro; de economische impact was (naar verwachting) circa 113 miljoen euro.
- **Nationaal Park De Hoge Veluwe:** de stichting Nationaal Park De Hoge Veluwe had in 2023 een omzet van 11,7 miljoen euro; vertaald naar een economische impact gaat het dan (grouweg) om een impact 15,8 miljoen euro.
- **Apenheul:** de Apenheul had in 2023 eenzelfde omzet zoals die van Nationaal Park De Hoge Veluwe; de economische impact van de Apenheul was vergelijkbaar aan die van het nationaal park.

⁷ Jaarlijks investeren meerdere vakantieparken in nieuwbouw en/of grootschalige vervanging. Dergelijke vervangings- of nieuwbouwinvesteringen zijn vaak omvangrijk en hebben een belangrijke, tijdelijke economische impact als gevolg van (met name) bouw en toeleveranciers. De tijdelijke economische impact als gevolg van nieuwbouw en/of vervanging is in dit onderzoek niet meegenomen, maar is uiteraard wel van belang.

Totale economische impact gelijk aan ruim 5.200 banen

Bestedingen en uitgaven leiden tot werkgelegenheid. De totale economische impact van de bestedingen van de gasten en de uitgaven van de vakantieparkorganisatie betekenen een werkgelegenheidseffect van 5.265 banen; het gaat hierbij veelal om werkgelegenheid op laag en middelbaar opleidingsniveau.

Veruit meeste impact door bestedingen van gasten: 75% van totale impact

Jaarlijks is de economische impact door de bestedingen van de gasten van de vakantieparken het omvangrijkste; in totaal gaat dan om 582 miljoen euro (ruim 75% van de totale economische impact).

Tabel 4.1 Economisch impact (in miljoenen euro's) en werkgelegenheidseffecten van vakantieparken, per jaar

	Direct	Indirect	Totaal
<i>Economische impact</i>			
Bestedingen gasten	€ 393	€ 189	€ 582
Uitgaven vakantieparkorganisaties	€ 116	€ 58	€ 174
Totaal economische impact	€ 509	€ 247	€ 756
<i>Werkgelegenheidseffecten</i>			
Totaal fte	2.845	1.050	3.895
Totaal banen	3.940	1.325	5.265

Bron: modelberekeningen Decisio (2024), op basis van deskresearch en gesprekken met vakantieparken. Elders is buiten de provincie Gelderland

80% van economische impact komt ten goede aan de elf samenwerkende gemeenten

Zo'n 80% van de totale economische impact van de vakantieparken komt ten goede aan de elf gemeenten zelf. Jaarlijks profiteren de inwoners en bedrijven in deze gemeenten voor in totaal ruim 600 miljoen euro (van de in totaal 756 miljoen euro) aan directe en indirecte bestedingen van gasten van vakantieparken en uitgaven van vakantieparkorganisaties.

Maatschappelijke betekenis van vakantieparken

Vakantieparken zijn, bovenal, bedoeld als vakantieverblijf voor mensen om te recreëren en om te genieten van hun vrije tijd, rust, gezin, familie, etc. Dit heeft, naast de economische impact, een omvangrijke betekenis waarvan de 'waarde' niet of nauwelijks uit te drukken is. Naast deze 'intrinsieke' waarde of betekenis van vakantieparken, zijn vakantieparken ook van maatschappelijke betekenis voor hun directe omgeving. Dat is soms negatief; bijvoorbeeld wanneer het gaat om leegstand, verloedering of criminele of illegale activiteiten die niet op

DECISIO

vakantieparken thuishoren; dit een reden waarom vanuit het Programma Vitale Vakantieparken gewerkt wordt aan (onder meer) revitalisering van vakantieparken. Meer in positieve zin; in het kader van deze studie zijn – illustratief – meerdere initiatieven/bijdragen gesignaleerd waarin vakantieparken een rol spelen:

- actief lokale gemeenschapsinitiatieven (sport, sociaal, cultuur) ondersteunen
- kwetsbare groepen in de samenleving een tijdelijk vakantieverblijf (aan)bieden op het vakantiepark.
- de leefbaarheid en het voorzieningenniveau in (dorps)kernen vergroten door het grotere, meer diverse aanbod van (bijvoorbeeld) winkels en horeca.

Bijlage I: overzicht gemeenten Veluwe en VVP

Gemeenten Veluwe (21)	Gemeenten VVP (11)
Gemeente Apeldoorn	Gemeente Apeldoorn
Gemeente Arnhem	
Gemeente Barneveld	Gemeente Barneveld
Gemeente Brummen	
Gemeente Ede	Gemeente Ede
Gemeente Elburg	Gemeente Elburg
Gemeente Epe	Gemeente Epe
Gemeente Ermelo	Gemeente Ermelo
Gemeente Harderwijk	Gemeente Harderwijk
Gemeente Hattem	
Gemeente Heerde	Gemeente Heerde
Gemeente Nijkerk	
Gemeente Nunspeet	Gemeente Nunspeet
Gemeente Oldebroek	Gemeente Oldebroek
Gemeente Putten	Gemeente Putten
Gemeente Renkum	
Gemeente Rheden	
Gemeente Rozendaal	
Gemeente Scherpenzeel	
Gemeente Voorst	
Gemeente Wageningen	

Bijlage II: duiding bestedingsprofielen gasten

Type gasten vakantieparken en hun bestedingsprofiel(en)

Welke type(n) gasten verwachten we op vakantieparken en wat is hun bestedingsprofiel? Om hier een goed en onderbouwd inzicht in te krijgen, zijn meerdere bestaande bronnen geraadpleegd. Per bron/onderzoek is bekeken welk type gasten en bestedingsprofielen te achterhalen is. Daar - waar nodig - zijn bestedingsbedragen geïndexeerd voor prijspeil 2024.

Op basis van een vergelijking van meerdere onderzoeken onderscheiden we twee hoofd- en subcategorieën van gasten op basis van hun bestedingsprofielen: vaste en toeristische gasten. Daarnaast zien we verschillen in het bestedingsprofiel tussen gasten die in een huisje/bungalow verblijven en gasten op een seizoen/standplaats.

Daarom gaan we ervanuit dat we **vaste gasten** kunnen verdelen in twee subcategorieën: eigenaren van een tweede woning en bezitters van een jaar-of seizoenplaats. Deze laatste groeperen we samen vanwege hun vergelijkbare dagelijkse uitgaven.

Toeristische gasten splitsen we op in gasten die in huisjes/bungalows verblijven en zij die op een standplaats op bijvoorbeeld camping verblijven. Deze verdeling is hetzelfde als die in het onderzoek van de provincie Zuid-Holland (2018)⁸.

Onderscheid naar binnenlandse en buitenlandse gasten?

In het onderzoek van de provincie Zuid-Holland (2018) is ook een onderscheid gemaakt tussen binnenlandse en buitenlandse gasten. Voor de impactstudie gaan we ervan uit dat de bestedingsprofielen van Nederlandse en buitenlandse gasten vergelijkbaar zijn⁹.

Bovendien vormen buitenlandse overnachtingen ongeveer 13% van het totaal, wat relatief laag is in vergelijking met het aandeel binnenlandse overnachtingen¹⁰.

Uiteindelijk kunnen we de gasten typeren in vier categorieën:

- Vaste gasten: tweede woning
- Vaste gasten jaar- of seizoenplaats

⁸ Bron: Provincie Zuid-Holland (2018): 'Marktverkenning verblijfstoerisme provincie Zuid-Holland'

⁹ Bron: NHTV Internationaal Hoger Onderwijs Breda (2016); SWECO (2023) en Drenthe (2018)

¹⁰ Bron: Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd, 2020; Visit Veluwe, 2017

- Toeristische gasten: bungalows
- Toeristische gasten: standplaats (kamperen etc.)

Op basis van de geraadpleegde onderzoeken kunnen we bedragen koppelen aan elk type gast.

Voor toeristische gasten op een standplaats en in een bungalow gebruiken we het gemiddelde van de onderzoeken uitgevoerd door Vrijetijdshuis (2013)¹¹ en de provincie Zuid-Holland (2018)⁶. Hierbij hebben we eerst het gewogen gemiddelde berekend van de dagelijkse bestedingen van binnen- en buitenlandse toeristen op campings en in bungalows.

Voor het bestedingsprofiel van vaste gasten met een tweede woning of een jaar- of seizoenplaats gebruiken we het gemiddelde van Kenniscentrum Kusttoerisme (2022)¹² en provincie Zuid-Holland (2018).

We schatten de dagelijkse uitgaven van toeristische gasten, exclusief accommodatiekosten, door aan te nemen dat ongeveer 62 procent van de totale uitgaven de huur van de accommodatie betreft. Deze schatting is gebaseerd op studies van CELTH (2015)¹³ en Dynamic Concepts Consultancy (2016)¹⁴.

Uitgangspunten type gasten vakantieparken en hun bestedingsprofiel(en)

Wat (exclusief uitgaven accommodatie)	Besteding(en) per persoon per dag (pp 2024)
Toeristische gasten: bungalows	19,66 euro
Toeristische gasten: standplaats (kamperen etc.)	10,61 euro
Vaste gasten: tweede woning	26,81 euro
Vaste gasten: Jaar- of seizoenplaats	20,39 euro

¹¹ Bron: Vrijetijdshuis (2013): <https://assets.citynavigator.nl/kuma-visitbrabant/uploads/media/565857701c7b7/factsheet-verblijfstoerisme.pdf>

¹² Bron: Kenniscentrum Kusttoerisme (2022): 'Vaste gasten in Zeeland 2022'

¹³ Bron: CELTH (2015): 'Toekomst van de vaste gast'

¹⁴ Bron: Dynamic Concepts Consultancy Eindhoven (2016): 'Regio West-Brabant meting 2016'

Aantal bedden per verblijfseenheid

Er zijn verschillende bronnen geraadpleegd om het aantal slaappleaatsen per eenheid te bepalen.

Voor **jaar- of seizoenplaatsen** baseren we ons op het gemiddelde aantal slaappleaatsen uit het onderzoek van het Kenniscentrum Kusttoerisme (2022)¹⁰ en provincie Zuid-Holland (2018)⁶. Bij **tweede woningen** baseren we ons op het gemiddelde aantal slaappleaatsen uit het onderzoek van het Kenniscentrum Kusttoerisme (2022). Voor **bungalows** gaan we uit van de onderzoeken van provincie Zuid-Holland (2018) en NRIT Media (2011)¹⁵. Het aantal slaappleaatsen op een **toeristische standplaats** schatten we in op basis van CBS (2019)¹⁶ en Provincie Zuid-Holland (2018). Dit leidt tot de volgende uitgangspunten:

- Vaste gast met een jaar- of seizoenplaats: 4,1 slaappleaatsen per eenheid
- Vaste gast met een tweede woning: 5 slaappleaatsen per eenheid
- Toeristische gast in een bungalow: 5 slaappleaatsen per eenheid
- Toeristische gasten op een standplaats (kamperen etc.): 5 slaappleaatsen per eenheid

Bezettingsgraad

Voor het inschatten van de bezettingsgraden van **vaste gasten** met een tweede woning en met een jaar- of seizoenplaats gebruiken we gegevens Kenniscentrum Kusttoerisme (2022)¹⁰.

Bij de bezettingsgraden van Kenniscentrum Kusttoerisme (2022) is echter niet meegenomen dat eigenaren hun accommodatie mogelijk ook verhuren aan derden. Daarom is voor vaste gasten door ons nog een nader onderscheid gemaakt naar **met en zonder onderverhuren**.

Wat betreft de bezettingsgraden van **toeristische gasten** in bungalows, gebruiken we de onderzoeken van zien we dat deze sterk variëren volgens de verschillende onderzoeken. Voor het schatten van deze bezettingsgraad gebruiken de onderzoeken van het CBS (2024)¹⁷ en ISM (2011). Voor het inschatten van de bezettingsgraden van toeristische gasten op een standplaats gebruiken we de cijfers van het CBS (2024), het Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd (2015)¹⁸ en ISM (2011).

¹⁵ Bron: NRIT Media (2011): 'Toerisme in Cijfers'

¹⁶ Bron: CBS (2019): 'Tendrapport toerisme, recreatie en vrije tijd'

¹⁷ Bron: CBS (2024): 'Logiesaccommodaties; gasten, overnachtingen, bezettingsgraad, kerncijfers'

¹⁸ Bron: het Bureau voor Ruimte & Vrije Tijd (2015): 'Verblijfsrecreatie op de Veluwe'

DECISIO

Dit leidt tot de volgende uitgangspunten voor de bezettingsgraden van accommodaties per type gast:

- Vaste gast met een jaar- of seizoenplaats
 - Vaste gast: 12 procent
 - Gasten (onderverhuur): 3,7 procent
- Vaste gast met een tweede woning
 - Vaste gast: 10 procent
 - Gasten (onderverhuur): 11 procent
- Toeristische gasten
 - in een bungalow: tussen de 40 procent
 - op een standplaats (kamperen etc.): 11 procent

Voor wat betreft beschikbaarheid van accommodaties op jaarbasis gaan we uit van:

- Vaste gast met een tweede woning: ongeveer 365 dagen
- Vaste gast met een jaar- of seizoenplaats: 334 dagen
- Toeristische gast in een bungalow: ongeveer 365 dagen
- Toeristische gasten op een standplaats (kamperen etc.): 210 dagen

Bijlage III: geraadpleegde organisaties

Met de volgende organisaties is tijdens het onderzoek een gesprek gevoerd om beter inzicht te krijgen:

- Vertegenwoordigers Programma Vitale Vakantieparken
- VisitVeluwe
- Landelijke Data Alliantie (LDA)
- Bospark de Eijckenhoff, gemeente Putten
- Buitencentrum de Koerberg, gemeente Heerde
- Camping de Meulebarg, gemeente Nunspeet
- De Dikkenberg, gemeente Ede
- De Helfterkamp, gemeente Epe
- De Kriemelberg, gemeente Ermelo
- De Vuurkuil, gemeente Nunspeet
- Jacarja Park, gemeente Ermelo
- RCN de Jagerstee, gemeente Epe
- Veluws Bospark, gemeente Putten